

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Monitoring jakości wód opadowych i roztopowych odprowadzanych z odcinka 5 drogi ekspresowej S5 do cieków w latach 2023-2024

1. PRZEDMIOT ZAMÓWIENIA

Przedmiotem zamówienia jest wykonanie analizy składu wód opadowych i roztopowych odprowadzanych do cieków z drogi ekspresowej S-5, odcinek 5 (Białe Błota-Szubin) w latach 2023-2024.

2. CEL PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Celem przeprowadzenia pomiarów zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych jest monitorowanie standardów jakości środowiska w zakresie emisji polegającej na wprowadzaniu podczyszczonych wód opadowych i roztopowych odprowadzanych z drogi ekspresowej S-5 -odcinek 5 do cieków.

3. PODSTAWY PRAWNE ZAMÓWIENIA

Obowiązek wykonywania pomiarów zanieczyszczeń wody opadowej i roztopowej oraz wody w odbiornikach powyżej i poniżej miejsca jej wprowadzania wynika z zapisów Postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12.08.2021 r. znak: WOO.4222.2.2020.ADS.17 (pkt 4.4)

Lokalizacje wylotów kanalizacji deszczowej z drogi ekspresowej S5 do wód tj. do rzeki Gąsawki określone zostały w Decyzji Marszałka Województwa Kujawko-Pomorskiego z dnia 2.09.2016 r. znak: ŚG-I-W.7322.114.2016.

Ponadto przedmiot zamówienia powinien być wykonany zgodnie z:

- Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r. nr 62, poz. 627 z późn. zmian.)
- Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566. z późn. zmian.)
- Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311)

4. TERMIN WYKONANIA BADAŃ

Monitoring należy prowadzić corocznie wiosną (w okresie roztopowym, do 15 maja) i latem (przy niskim stanie wód, do 15 września) w ciągu 2 lat tj. w latach 2023 i 2024.

Sprawozdania z wykonanych pomiarów należy przekazać Zamawiającemu w 30 października każdego roku monitoringu.

Wykonawca każdorazowo poinformuje Zamawiającego o zamierzonym terminie poboru prób z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem, przesyłając taką informację na adresy mailowe: mwisniewski@gddkia.gov.pl i bmindykowska@gddkia.gov.pl

5. SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

5.1. Ilość i lokalizacja punktów pomiarowych

Łącznie dla całego zadania należy przeprowadzić badania laboratoryjne dla **3 punktów pomiarowych**. Lokalizacja punktów pomiarowych została podana w załączniku nr 1 do OPZ. W każdym punkcie należy pobrać do badań dwie próbki z brzegu na którym znajdują się wyloty. Pierwszą 10 m powyżej wylotu, w sposób gwarantujący jej reprezentatywność. Drugą próbkę należy pobrać poniżej wylotu w odległości ok. 20 m ze strugi płynącej wody. Dodatkowo należy pobrać trzecią próbkę z ostatniej studni

kontrolnej przed wylotem do środowiska (łącznie dwa razy w roku po 3 próbki dla każdego punktu)

Wykonawca ma obowiązek sprawdzić, czy istnieje techniczna możliwość poboru próby wody. W przypadku braku możliwości poboru próby wody do badań ze względów technicznych, Wykonawca niezwłocznie poinformuje o tym fakcie Zamawiającego. W przypadku braku technicznej możliwości poboru prób wody do badań lub w przypadku zaistnienia innej okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym lub/i stało się bezprzedmiotowe czego nie było można przewidzieć w chwili zawarcia umowy (zgodnie z § 10 Umowy), koszt wykonania przedmiotowego zadania zostanie rozliczony proporcjonalnie.

5.2. Zakres prac związanych z realizacją przedmiotu zamówienia:

- a) Zlokalizowanie punktów pomiarowych w terenie.
- b) Pomiar natężenia przepływu wód opadowych i roztopowych przez dany punkt pomiarowy.
- c) Pobranie w punkcie pomiarowym prób wody i **oznaczenie w nich zawartości zawiesiny ogólnej oraz węglowodorów ropopochodnych.**
- d) Zamieszczenie uzyskanych wyników pomiarów w przygotowanych formularzach i przekazanie ich Zamawiającemu w formie papierowej (4 egzemplarze) i elektronicznej (1 egzemplarz).
- e) Sporządzenie dokumentacji fotograficznej punktu pomiarowego w trakcie wykonywania poboru próbek

5.2.1. Sposób poboru próbek: Poboru próbek należy dokonać zgodnie z wytycznymi przedstawionymi w normie PN-EN ISO 5667-1:2008 „*Jakość wody - Pobieranie próbek - Wytyczne dotyczące technik pobierania próbek*” lub innymi obowiązującymi Polskimi Normami w tym zakresie.

5.2.2. Pomiary stężenia zanieczyszczeń: Dla każdego z punktów pomiarowych należy przeprowadzić monitoring stężenia zanieczyszczeń polegających na pobraniu z punktu pomiarowego próbki powstałej poprzez zmieszanie trzech próbek wód opadowych powstałych z wód opadowych i roztopowych o jednakowej objętości pobranych w odstępach czasu nie krótszych niż 30 min. Każdorazowo należy wykonać pomiaru natężenia przepływu wód oraz badania i analizy laboratoryjne (w zakresie zawiesiny ogólnej, węglowodorów ropopochodnych) jak również ustalenie wartości stężenia średniego zanieczyszczeń w pobranych próbach ścieków;

5.2.4. Metody pomiaru natężenia przepływu wód opadowych i roztopowych: Proponowana metoda pomiaru natężenia przepływu wód opadowych lub roztopowych (zwanymi dalej wodą) opiera się na wyznaczeniu prędkości przepływu [m/s] i pola powierzchni przepływu [m²]. Oznaczone natężenie przepływu Wykonawca wyliczy z podanego niżej wzoru:

$$Q = \frac{S * v}{3600}$$

gdzie: Q – natężenie przepływu wody [m³/h],
v – prędkość przepływu wody [m/s],
S – pole powierzchni przepływu [m²],
3600- współczynnik przeliczeniowy [s → h].

Wyznaczanie prędkości przepływu wody

Metodyka

Prędkość przepływu wód opadowych Wykonawca wyznaczy na podstawie pomiaru czasu przepływu pływaka pomiędzy dwoma punktami kontrolnymi wyznaczonymi na odcinku pomiarowym.

Odcinek pomiarowy

Wykonawca zobligowany jest do wyboru prostoliniowego odcinka cieku, bez osadów, bez mułów o jednolitym przekroju. Na obszarze odcinka pomiarowego nie może być dopływów lub odpływów wody, a odcinek powinien mieć stały spadek (brak uskoków). Długość odcinka Wykonawca powinien wybrać tak, aby czas przepływu pływaka wynosił co najmniej 60 sekund.

Pływak

Wykonawca jako pływaka powinien użyć przedmiotu o gęstości 0,8-0,9 g/cm³ (np. drewno) – gęstość materiału pływaka powinna zapewniać prawie całkowite jego zanurzenie w wodzie przy jednoczesnym zapewnieniu widoczności z góry. Wielkość pływaka powinna zapewniać mu swobodny spływ z nurtem wody. W przypadku bardzo małych przekrojów zamiast pływaka należy użyć barwnika wody np. fluoresceiny.

Wykonanie pomiaru

Pomiaru długości odcinka pomiarowego Wykonawca dokona przy pomocy przymiaru taśmowego z podziałką centymetrową. Czas przepływu pływaka pomiędzy punktami początkowym i końcowym odcinka pomiarowego należy wykonać stoperem z dokładnością przynajmniej do 1 sekundy. Pływak w trakcie wykonywania pomiaru należy wrzucać w pewnej odległości przed punktem początkowym odcinka pomiarowego. Pomiar odległości i czasu należy wykonać kilkakrotnie biorąc do dalszych obliczeń średnią z co najmniej trzech pomiarów, po odrzuceniu wyników wyraźnie odbiegających od pozostałych.

Prędkość przepływu Wykonawca wyliczy za pomocą wzoru:

$$v = \frac{l}{t}$$

gdzie: v - prędkość przepływu wody [m/s],
l - odległość pomiędzy punktami odcinka pomiarowego [m],
t - czas przepływu pływaka [s].

Wyznaczanie pola powierzchni przepływu

Wszystkie pomiary geometryczne Wykonawca wykona w kilku miejscach na odcinku na którym przeprowadzono pomiar prędkości przepływu. Do obliczeń Wykonawca przyjmie średnią z co najmniej 3 pomiarów po odrzuceniu wyników pomiarów wyraźnie odbiegających od pozostałych.

Rów/kanal o obrysie prostokątnym

Wykonawca wykona pomiar głębokości cieku (odległości od lustra wody do dna) i szerokości na poziomie lustra wody. Pole powierzchni wyliczy ze wzoru:

$$S = a * h$$

gdzie: S – pole powierzchni przepływu [m²],
h – głębokość cieku [m],
a – szerokość na poziomie lustra wody [m].

Rów/kanal o obrysie trójkątnym

Wykonawca wykona pomiar głębokości cieku (odległości od lustra wody do dna) i szerokości na poziomie lustra wody. Pole powierzchni wyliczy ze wzoru:

$$S = \frac{1}{2} a * h$$

gdzie: S – pole powierzchni przepływu [m²],
h – głębokość cieku [m],
a – szerokość na poziomie lustra wody [m].

Rów/kanal o obrysie trapezowym

Wykonawca wykona pomiar głębokości cieku (odległości od lustra wody do dna), szerokości na poziomie lustra wody oraz szerokości dna. Pole powierzchni wyliczy ze wzoru:

$$S = \frac{a + b}{2} h$$

gdzie: S – pole powierzchni przepływu [m²],
h – głębokość cieku [m],
a – szerokość na poziomie lustra wody [m],
b – szerokość dna cieku [m].

Rów/kanal o obrysie koła

Wykonawca wykona pomiar głębokości cieku (odległości od lustra wody do dna), na poziomie lustra wody oraz promień koła. Pole powierzchni wyliczy ze wzoru:

$$S = R^2 \arcsin\left(\frac{a}{2R}\right) - \frac{a}{2}(R - h)$$

gdzie: S – pole powierzchni przepływu [m²],
h – głębokość cieku [m],
a – szerokość na poziomie lustra wody [m],
R – promień koła [m].

Rów/kanal o kształtach nieregularnych

Wykonawca wykona pomiar szerokości cieku na poziomie lustra wody. Następnie podzieli otrzymaną wartość na 8 równych części i dokona pomiaru głębokości cieku w odległości od brzegu kolejno 1/8 szerokości, 2/8 szerokości aż do 7/8. Pole powierzchni wyliczy ze wzoru:

$$S = \frac{a}{8} (h_1 + h_2 + h_3 + h_4 + h_5 + h_6 + h_7)$$

gdzie: S – pole powierzchni przepływu [m²],
a – szerokość na poziomie lustra wody [m],
h₁ – głębokość cieku odległości 1/8 [m],
h_i – głębokość cieku odległości i/8 [m].

Przy węższych ciekach można zastosować podział na mniejszą ilość równych części.

UWAGA: Dozwolone jest stosowanie innych metod zarówno pomiaru prędkości przepływu i pola powierzchni przepływu jak i bezpośrednio samego natężenia przepływu przy zachowaniu gwarancji nie przekraczania przez błąd pomiarowy wartości 20%.

5.2.5. Referencyjne metody chemicznych oznaczeń zanieczyszczeń:

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311) metody proponowane jako referencyjne:

- Oznaczenie zawiesiny ogólnej: metodą grawimetryczną (wagową), wg normy PN-EN ISO 872
- Oznaczenie węglowodorów ropopochodnych: metodą chromatografii gazowej (GC), wg normy PN-EN ISO 9377-2

Dozwolone jest stosowanie innych metod analiz, spośród metodyk znormalizowanych pod warunkiem, że zakres oznaczenia będzie odpowiadać zakresowi stężeń występujących w badanych ściekach oraz pod warunkiem zgodności otrzymanych nimi wyników z metodami referencyjnymi.

Pobieranie próbek do badań powinno być wykonane zgodnie z akredytowaną normą lub metodą badawczą.

5.3. Sposób prezentacji wyników

- Formularze wyników okresowych pomiarów poziomów substancji w wodach pochodzących z instalacji odwodnień (wg przedstawionego w **załączniku nr 1 do OPZ**) – 3 egzemplarze w formie papierowej, 1 egzemplarz w formie elektronicznej
- Dokumentacja fotograficzna miejsc wykonywania pomiarów – 1 egzemplarz w formie elektronicznej

Wyniki badań wód opadowych należy odnieść do przepisów zgodnych z *Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz.U. 2019 poz. 1311).

6. WARUNKI ODBIORU USŁUGI

Przedmiotem odbioru są opracowane wyniki z przeprowadzonych pomiarów wykonane zgodnie z wymogami Opisu przedmiotu zamówienia.

Wyniki z przeprowadzonych pomiarów powinny być przekazane Zamawiającemu do 30 października każdego roku monitoringu w formie papierowej (4 egzemplarze) i elektronicznej (1 egzemplarz). W wersji elektronicznej (1 egzemplarz) należy przekazać również dokumentację fotograficzną punktów pomiarowych. Zamawiający sprawdza przedłożoną dokumentację w ciągu 14 dni od momentu dostarczenia, jednak zastrzega sobie prawo zasięgnięcia opinii rzeczoznawców lub instytucji do dokonania oceny opracowania. W powyższym przypadku termin dokonania odbioru wydłuża się do 60 dni.

Przedmiot umowy uznaje się za przyjęty przez Zamawiającego po podpisaniu Protokołu odbioru. Zakres ewentualnych poprawek i uzupełnień oraz terminy ich wykonania przez Wykonawcę określone zostaną w trybie roboczym w związku z procedurą przyjęcia dzieła. W przypadku stwierdzenia wad za datę wykonania przedmiotu odbioru uważa się datę usunięcia wad.

7. POTENCJAŁ TECHNICZNY

Zgodnie z art. 147a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2001 r. nr 62, poz. 627 z późn. zmian.), Wykonawca przeprowadzi badania zanieczyszczeń wód deszczowych i powierzchniowych w akredytowanym laboratorium w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz.U. 2002 nr 166 poz. 1360 z późn. zmian.), w zakresie badań, do których wykonania jest zobowiązany Zamawiający.

W celu spełnienia tych warunków Wykonawca jest zobowiązany dostarczyć oświadczenie o posiadaniu laboratorium posiadającego Świadectwo Certyfikacji wydane przez Polskie Centrum Akredytacji (PCA) w zakresie umożliwiającym wykonanie przedmiotu zamówienia.

W przypadku gdy Wykonawca nie posiada własnego certyfikowanego laboratorium w zakresie określonym w przedmiocie zamówienia, należy przedłożyć oświadczenie zawierające nazwę i adres laboratorium, które wykona pomiary oraz potwierdzenie, że wskazane laboratorium posiada odpowiednie Świadectwo Akredytacji wydane przez PCA.

8. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Zamawiający dokona wpłaty na konto wskazane przez Wykonawcę w terminie do 30 dni od daty otrzymania faktury, wystawionej na podstawie podpisanego Protokołu odbioru.

Załączniki

1. Wzór formularza wyników
2. Tabela ze spisem punktów pomiarowych

Starszy Specjalista

Michał Wiśniewski

**UKŁAD PRZEKAZYWANYCH WYNIKÓW OKRESOWYCH POMIARÓW POZIOMÓW
SUBSTANCJI W WODACH POCHODZĄCYCH Z INSTALACJI ODWODNIENÍ**

**Wyniki okresowych pomiarów poziomów substancji
w wodach pochodzących z instalacji odwodnień**

Nazwa obiektu: .....

Charakterystyka urządzeń oczyszczających lub podczyszczających wody opadowe lub roztopowe: .....

Data pobrania próbek: .....

Odbiornik wód opadowych lub roztopowych: .....

Miejsce pobrania próbek: .....

Charakterystyka urządzeń pomiarowych ilości odprowadzanych wód opadowych lub roztopowych: .....

Wyniki pomiaru natężenia przepływu wód opadowych lub roztopowych (m³/h): .....

Układ współrzędnych płaskich prostokątnych „1992”

Długość geograficzna: .....

Szerokość geograficzna: .....

L.p.	Nazwa wskaźnika lub substancji	Metodyka badawcza	Jednostka miary	Wynik pomiarów				Uwagi
				Próbka I	Próbka II	Próbka III	wartość średnia	Wartości dopuszczalne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Zawiesina ogólna		mg/l					
2	Węglowodory ropopochodne		mg/l					
3	Natężenie przepływu wód opadowych		l/s					

Próbobiorca:

Kierownik laboratorium:

Zarządzający

.....
(data i podpis)